

Maten genom historien

I det här uppdraget blickar eleverna bakåt och funderar över hur maten vi äter idag skiljer sig från den man åt förr, och vad skillnaderna kan bero på. Tanken är att de ska kunna resonera om hur matvanor påverkats av vilka grödor, transportmöjligheter och metoder för att bevara och tillaga maten som vi har haft tillgång till. Samhällsutvecklingen och nya uppfinningar återspeglas i våra matvanor. Det kan också finnas konsekvenser av utvecklingen som är mindre positiva, exempelvis för miljön eller djurhållningen.

Maten genom historien

mål

Målet med uppdraget är att du ska kunna:

- ge exempel på hur maträtter och matvanor förändrats över tid
- beskriva några orsaker till att vi idag kan äta andra livsmedel än tidigare
- beskriva några fördelar och nackdelar med utvecklingen.

Maten vi äter idag är både lik och olik den man åt för 10, 50, 100 eller 500 år sedan. Vad kan det bero på? Har utvecklingen varit bra eller dålig?

Fundera på

- Vilka likheter och skillnader tror du att det finns mellan den mat du äter idag och den som din mormors mormor åt på 1800-talet?
- Vilka likheter och skillnader tror du att det kan finnas mellan maten vi äter idag och den som människor kommer att äta år 2050?
- Vad är det som är bra med maten vi äter idag jämfört med maten människor åt förr? Finns det något som är mindre bra?

X 1. De gamla berättar

1 Intervjua någon äldre person i din närhet om vad de åt när de var lika gamla som du är idag. Börja med att skriva ned några frågor som du skulle vilja ha svar på. Formulera frågorna så att det inte går att svara bara ja eller nej på dem. Fundera också över vilka följdfrågor du skulle kunna ställa.

2 Genomför intervjun och anteckna de svar du får. Sammanställ svaren i en matris som exemplet nedan:

Intervjufråga	Vad åt du till frukost?				
Intervjusvar					
Likheter jämfört med idag					
Olikheter jämfört med idag					

EXEMPEL

- 3 Vilken är den största skillnaden mellan den mat man åt förr och den man äter idag? Vad tror du att det kan bero på?
- 4 Vilken tycker du är den största skillnaden mellan förr och idag när det gäller hur man
 - handlade
 - lagade mat
 - förvarade mat?
- 5 Vad tror du att skillnaderna kan bero på?
- 6 Vad tycker du är bättre med maten idag?
- 7 Vad tycker du var bättre med maten förr?
- 8 Vad är du mest förvånad över?

X 2. Var kommer dagens mat ifrån?

- 1 Vad kan vara bra med att maten ibland transporteras långt innan den hamnar på matbordet?
- 2 Vad kan vara bra med att maten är producerad närmare där den äts?
- 3 Jämför två mattallrikar och räkna ut hur långt maten har transporterats innan den hamnar på bordet.
 - Bestäm först vilka maträtter som ska finnas på tallrikarna.
 - Fundera sedan igenom vad ni behöver ta reda på för att kunna jämföra dem med varandra.
 - Sammanfatta era resultat. Rita på kartan på **arbetsblad 4** varifrån maten har transporterats. Ta reda på ungefär hur långt avståndet är till den plats där du bor.
 - Ge några förslag på hur mattransporter skulle kunna minska.

Vad är en råvara?

Var hittar man recept?

□ Sammanfatta och diskutera

- Håller du med påståendena nedan eller inte?

Varför eller varför inte?

"Att vi äter mat från olika delar av världen och vid vilken tid på året som helst beror på att vi kan transportera mat snabbt och enkelt."

"Att vi äter mat från olika delar av världen och vid vilken tid på året som helst beror på att vi är rikare idag än förr."

"Att vi äter mat från olika delar av världen och vid vilken tid på året som helst beror på att vi är mer intresserade av matlagning idag."

"Att vi äter mat från olika delar av världen och vid vilken tid på året som helst beror på att vi lärt oss förvara mat så att den inte ruttnar eller möglar."

- Vad tror du kommer att vara den största skillnaden mellan maten vi äter idag och den som människor kommer att äta år 2050? Varför tror du så?

